

Картка розробника

1	Повна назва	Удосконалена системи підвищення генетичного потенціалу великої рогатої худоби молочних порід
2	Фото - ілюстрація	
3	Коротка характеристика	Розроблено нові організаційні форми ведення племінної роботи в молочних стадах, які базуються на породних принципах управління селекційним процесом та на апробованих світових системах обліку й оцінки тварин (ТОВ «Острійківське», ТДВ «Терезине» Київської обл., СТОВ АФ «Маяк» Черкаської обл., СТОВ «Скіф» Полтавської обл., ТОВ СП «ім. Воловікова» Рівненської обл., ДП ДГ «Шевченківське» Київської обл., 9540 гол.). Удосконалено систему селекції молочної худоби на основі використання оцінки корів за екстер'єрним типом. Практичне застосування у селекції молочної худоби методики лінійної класифікації дозволяє об'єктивно визначити особливості корів за типом екстер'єру, а існування зв'язку між молочною продуктивністю та груповими лінійними ознаками є запорукою ефективності добору тварин за типом екстер'єру. Розроблено «Програму селекції голштинської породи великої рогатої худоби в Україні на 2023 – 2032 роки». Розроблено та впроваджено у виробництво вісім програм селекційно-племінної роботи зі створення високопродуктивних стад.
4	Очікуваний результат	Реалізація завдань розробки сприятиме підвищенню конкурентоспроможності молочних порід в Україні, забезпеченню рентабельності молочного скотарства, які реалізуватимуться через підвищення засобами селекції генетичного потенціалу молочної продуктивності корів.
5	Економічний ефект	Подовження тривалості та підвищення ефективності довічного використання корів на 20 – 25%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Полупан Ю.П., Черняк Н.Г., Бірюкова О.Д. та ін. Програма селекції голштинської породи великої рогатої худоби в Україні на 2023 – 2032 роки. Загальна редакція Ю. П. Полупана, О. Д. Бірюкової. Чубинське, 2022. 76 с. 2. Черняк Н.Г., Черняк Н.С. Лінійна оцінка бугаїв-плідників голштинської породи за екстер'єрним типом їхніх дочок у ТОВ «Острійківське» // Розведення і генетика тварин : міжвід. темат. наук. зб.- Київ, 2023. - Вип. 65. - С.153-157.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Черняк Н.Г., к.с.-г.н.; Костенко О.І., к.с.-г.н.; Терпай В.П., к.с.-г.н.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробник

1	Повна назва	Система аналізу господарсько корисних ознак худоби молочних порід в Україні за вбирного схрещування
2	Фото - ілюстрація	
3	Коротка характеристика	Розроблено методичні підходи щодо ефективності використання вбирного схрещування для поліпшення молочної продуктивності великої рогатої худоби української чорно- та червоно-рябої молочних порід (базові основні господарства: ФГ «Щербич», ТОВ «СП ім. Воловікова», ТОВ «Бучачагрохлібпром», ДП «ДГ Нова Перемога Інституту СГ Полісся НААН», ДП «ДГ Пасічна ІК СГП НААН», ДП «ДГ Олександрівське ННЦ ІЗ НААН», «ДГ Нива ІРГТ ім. М.В. Зубця НААН» та ДП «ДГ «Христинівське» ІРГТ ім. М.В. Зубця НААН») із голштинською породою. За використання вбирного схрещування встановлено особливості використання худоби в різних природно-кліматичних зонах України, а також залежно від технології виробництва молока, належності корів до генеалогічного формування та походженням за бугаєм. Розроблено та впроваджено у виробництво рекомендації з використання вбирного схрещування для поліпшення молочної продуктивності української чорно- та червоно-рябої молочних порід.
4	Очікуваний результат	Реалізація завдань системи сприятиме підвищенню конкуренто-спроможності великої рогатої худоби молочних порід в Україні та забезпеченню рентабельності галузі за використання селекційних методів.
5	Економічний ефект	Ефективність вбирного схрещування великої рогатої худоби української чорно- та червоно-рябих молочних порід з голштинською сприятимуть поліпшенню основних ознак продуктивності тварин на 7 – 10%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Войтенко С. Л., Сидоренко О. В. Вплив країни походження та інбридингу на продуктивність бугаїв основних комерційних порід України. Вісник аграрної науки. 2022. № 6. С. 38–47. 2. Войтенко С., Сидоренко О., Король П., Черняк Н. Молочна продуктивність корів, зумовлена спадковістю голштинської породи та технологією виробництва молока. Вісник аграрної науки. 2023. Том 101, № 8. С. 29–38. 4. Войтенко С. Л., Сидоренко О. В., Порхун М. Г., Черняк Н. Г., Ільницька Т. Є., Прийма С. В., Король П. В., Бабуш С. І. Використання вбирного схрещування для поліпшення молочної продуктивності худоби українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід : метод. рек. Чубинське, 2023. 27 с.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Войтенко С. Л., д. с.-г. н.; Сидоренко О. В., к. с.-г. н.; Черняк Н. Г., к. с.-г. н.; Ільницька Т. Є., к. с.-г. н
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Удосконалена система розведення худоби айрширської породи в умовах сучасної технології виробництва молока
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Розроблено нові підходи розведення худоби айрширської породи щодо лінійного розведення, кросу ліній та схрещування, селекційно-технологічних чинників впливу на продуктивність тварин, нових методів оцінки худоби за екстер'єром (53 гол., ДП «ДГ «імені Декабристів» ІПР НААН»). Розроблено і впроваджено на виробництві рекомендації щодо підвищення продуктивності худоби айрширської породи та її використання за промислової технології виробництва молока. Скориговані технологічні підходи управління стадом, що необхідно для покращення відтворювальної здатності корів.
4	Очікуваний результат	Реалізація завдань системи забезпечить збереження та раціональне використання худоби айрширської породи, яка є нечисленною популяцією в Україні, вибору найбільш ефективного методу розведення для досягнення запланованих показників продуктивності.
5	Економічний ефект	Ефективне впровадження рекомендації для інтенсивного використання корів айрширської породи за промислового виробництва молока в господарствах різної форми власності забезпечить зростання їх молочної продуктивності на 10 – 15%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Войтенко С. Л., Гладій М. В., Порхун М. Г., Сидоренко О. В., Цибенко В. Г. Айрширська порода в умовах України. Розведення і генетика тварин. 2021. Вип. 62. С. 21–30. 2. Voitenko S. Selection factors of improving Ayrshire cattle breed productivity. The Animal Biology. 2021, vol. 23, no. 3.p.122. 3. Войтенко С.Л., Сидоренко О.В., Порхун М.Г., Ільницька Т.Є. Підвищення продуктивності худоби айрширської породи в умовах промислової технології: рекомендації. Чубинське, 2022. 36 с. 4. Войтенко С.Л., Петренко М.О., Шаферівський Б.С. Вплив методів підбору батьківських пар на мінливість селекційних ознак худоби айрширської породи. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (1). С. 59–66.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Войтенко С.Л., доктор с.-г. н.; Сидоренко О.В., к. с.-г. н.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Програма реконструкції української поліської породи коней
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Програма містить мету і методику реконструкції української поліської породи коней, детально описана система оцінки та відбору тварин. Зазначено цільовий стандарт та характеристика основних селекційних ознак породи. Визначено основні вимоги до ведення Реєстру коней української поліської породи. Програма розроблена з врахуванням вимог до програма розведення, викладених у Регламенті Комісії ЄС 2016/1012 від 8 червня 2016 року.
4	Очікуваний результат	Реалізація Програми забезпечить відновлення української поліської породи коней, яка за походженням, типом та продуктивністю відрізняється від існуючих вітчизняних порід коней. Період реалізації Програми складає 10 років, за закінченням якого буде зареєстровано не менше 17 жеребців та 70 кобил, які відповідають цільовому стандарту породи.
5	Економічний ефект	Економічна ефективність впровадження Програми реконструкції української поліської породи коней полягає у збільшенні ціни реалізації коней на 10 – 15%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Ільницька Т. Є., Сидоренко О. В. Цільовий стандарт основних ознак екстер'єру поліської популяції коней. Розведення і генетика тварин. Київ, 2021. Вип. 62. С. 159–164. 2. Ільницька Т. Є., Сидоренко О. В. Методичні рекомендації щодо оцінки та відбору коней поліської популяції / заг. ред. Т. Є. Ільницької. Чубинське : ІРТГ ім. М.В. Зубця НААН, 2022. 28 с. 3. Ільницька Т. Є. Методи оцінювання та добору коней поліської популяції / Т. Є. Ільницька, О. В. Сидоренко // Аграрна наука – виробництву. 2023. № 3 (105). С. 27.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Ільницька Т.Є., к. с.-г. н.; Сидоренко О.В., к. с.-г. н.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, Громадська організація «Орелі», +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Біотехнології як засіб збільшення поголів'я племінних тварин вітчизняних порід великої рогатої худоби
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Вивчено відтворювальну здатність та молочну продуктивність за чотири лактації корів, що були запліднені у різному віці у розрізі трьох молочних порід (211 гол.). Розроблено рекомендації з ефективного використання телиць молочних порід. Розроблено методичні рекомендації з формування групи корів-донорів для трансплантації ембріонів. Доведено перевагу прискореного створення стад високопродуктивних тварин великої рогатої та дрібної худоби в промислових підприємствах за власного відтворення. На базі ДП «ДГ «Христинівське» ІРГТ ім. М.В. Зубця НААН» створено лабораторію трансплантації ембріонів української червоно-рябої молочної породи великої рогатої худоби як навчально-демонстраційний полігон НААН.
4	Очікуваний результат	Буде забезпечено зростання ефективності проведення робіт на замовлення господарств з розведення великої рогатої худоби. Серед численних переваг застосування трансплантації ембріонів буде забезпечено збільшення кількості телят від кращих корів і створення найбільш однорідного, однотипного стада високопродуктивних тварин за короткий термін. Важливе значення має систематизація надання науково-практичних консультацій з трансплантації ембріонів, проведення навчання спеціалістів господарств біотехнології трансплантації ембріонів, формуються груп корів-донорів.
5	Економічний ефект	Прискорене створення стад високопродуктивних тварин у промислових підприємствах за власного відтворення на 30%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Шарапа Г. С., Демчук С. Ю., Бойко О. В. Молочна продуктивність та репродуктивна функція корів залежно від віку першого осіменіння. <i>АгроТерра</i> . 2021. № 1 (10). С. 73–81. 2. Пат. 150193 України МПК (2006) А61D 19/00 Спосіб отримання і збереження ооцитів корів в умовах мобільної мінілабораторії / Сідашова С. О., Щербак О. В., Ковтун С. І., Троцький П. А., Стаховський В. Ф.; заявник і патентовласник Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН. – № U202104645; подано 12.08.2021; опубл. 12.01.22, Бюл. №2. Чинний від 13.01.2022. 3. Формування групи корів-донорів для трансплантації ембріонів : метод. рек. / С. І. Ковтун, О. В. Щербак, С. Ю. Демчук, П. А. Троцький, Г. С. Шарапа. Чубинське, 2022. 28 с.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Ковтун С.І., доктор с.-г. н.; Щербак О.В., к. с.-г. н.; Бойко О.В., к. с.-г. н.; Троцький П.А., к. с.-г. н.; Стаховський П.А., к. с.-г. н.
9	Розробник	Національний університет біоресурсів та природокористування України, Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Технологія кріоконсервації ембріонів вітчизняних порід свиней із застосуванням методу <i>in vitro</i>
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Розроблено якісно нову технологію кріоконсервації генетичного матеріалу вітчизняних порід свиней із застосуванням методу формування ембріонів <i>in vitro</i> (не нижче 35%). Розроблено і практично застосовано рекомендації з ефективного використання кріоконсервованих гамет свиней для отримання ембріонів <i>in vitro</i> . Застосовано додаткові методи оцінки якості сперматозоїдів кнурів (рівень фрагментації ДНК) для зростання ефективності одержання ембріонів <i>in vitro</i> , що необхідно для розширення досліджень зі збереження вітчизняних порід свиней
4	Очікуваний результат	Реалізація технології сприятиме ефективному впровадженню кріоконсервації гамет свиней для отримання ембріонів <i>in vitro</i> у системі удосконалення методів кріоконсервації біологічних матеріалів.
5	Економічний ефект	Ефективність кріоконсервації гамет свиней для експериментальних досліджень, збереження і раціонального використання їх генофонду не нижче 30%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Щербак О. В., Лизогуб О. Ю., Ковтун С. І., Троцький П. А. Підготовка деконсервованих сперматозоїдів кнурів до запліднення <i>in vitro</i> : метод. рек. Чубинське, 2023. 24 с. 2. Shcherbak O. V., Lyzogub O. Y., Kovtun S. I. Viability of Deconserved Sheep Sperm for Adding Nanomaterial of Ultrafine Silica. <i>Nanooptics and Photonics, Nanochemistry and Nanobiotechnology, and Their Applications</i> : Springer Proceedings in Physics. Fesenko, O., Yatsenko, L. (eds). 2023. Vol. 280. P. 107-112. 3. Пат. 153172 Спосіб підготовки сперматозоїдів кнурів до запліднення яйцеклітин методом ICSI / Щербак О.В., Лизогуб О.Ю., Ковтун С.І., Троцький П.А. ; Україна. № u 2022 02938 ; заявл. 15.08.2022 ; опубл. 31.05.2023, бюл. № 22/2023.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Ковтун С.І., доктор с.-г. наук; Щербак О.В., к. с.-г. н.; Троцький П.А., к. с.-г.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Сучасна комплексна оцінка племінної цінності бугаїв у молочному скотарстві
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Верифіковано інформаційну базу даних підконтрольних стад суб'єктів племінної справи у молочному скотарстві України (348 субєкти, 138,6 тис. корів). Сформовано інформаційну базу даних про тварин у скотарстві племінних і підконтрольних стад суб'єктів племінної справи у тваринництві та базу даних племінних бугаїв молочних і молочно-м'ясних порід племінних підприємств України (55362 бугаї). Сформовано каталоги бугаїв молочних і молочно-м'ясних порід для відтворення маточного поголів'я (6 каталогів, https://www.animalbreedingcenter.org.ua/catalog). Проведено аналіз світового досвіду щодо оцінки генетичної цінності бугаїв за комплексом ознак.
4	Очікуваний результат	Реалізація завдань розробки забезпечить ефективну оцінку племінної цінності тварин за комплексом ознак у молочному скотарстві України.
5	Економічний ефект	Розширення спектру ознак, які включені до комплексного селекційного індексу, забезпечить підвищення точність оцінки племінної цінності бугаїв на 30%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Методика розрахунку племінної цінності бугаїв, корів та молодняку і відбору їх за селекційними індексами / Д.М. Басовський, С.Г. Германчук, Ю.П. Полупан. - Чубинське, 2023 – 16 с. 2. Прийма С. В., Германчук С. Г., Басовський Д. М., Сидоренко О. В. Каталог бугаїв молочних і молочно-м'ясних порід для відтворення маточного поголів'я в 2024 році; за редакцією С. В. Прийми. Київ, 2024. 360 с. 3. Polupan Yu. P., Pryima S. V. Color and exterior characteristics of first-calf heifers of dairy breeds. <i>Conferinta stintifico-practica cu participare internațională : "Gestionarea fondului genetic animalier – probleme, solutii, perspective" Culegere de lucrări științifice (28-30 septembrie)</i> . Maximovca, 2023. P. 209–214.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Полупан Ю.П, доктор с.-г. н.; Басовський Д.М., к. б. н.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua

Картка розробки

1	Повна назва	Організаційно-економічна система забезпечення ефективного використання тварин молочних і молочно-м'ясних порід великоїрогатої худоби
2	Фото-ілюстрація (зменшена)	
3	Коротка характеристика	Досліджено вплив фактору концентрації виробництва на ефективність використання племінних тварин молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби. Встановлено, що із збільшенням концентрації поголів'я корів відбувається зростання показників ефективності галузі – рівня надою, згодовування кормів, інтенсивності використання угідь господарства. Рентабельність галузі збільшується від 14,7% до понад 24,2%. Проведено оцінку впливу впровадження інноваційних технологічних рішень у племінних молочних господарствах України. Встановлено, що впровадження новітніх інноваційних технологічних рішень промислового виробництва молока забезпечує збільшення надходжень від його реалізації за рахунок зростання продуктивності корів та підвищення цін реалізації продукції з більш високими якісними характеристиками, що сприяє нарощенню прибутку від реалізації молока у 2,3 раза, росту рентабельності – від 11,4 до 28,2%. Результати розробленої системи використані у процесі розробки «Програми селекції голштинської породи великої рогатої худоби в Україні на 2023 – 2032 роки».
4	Очікуваний результат	Реалізація завдань системи сприятиме підвищенню конкурентоспроможності великої рогатої худоби в Україні та забезпеченню рентабельності галузі за використання організаційно-економічної заходів забезпечення ефективного використання тварин.
5	Економічний ефект	Впровадження розробки забезпечить підвищення ефективності використання генетичних ресурсів вітчизняних молочних порід великої рогатої худоби на 1,5 – 2,0%.
6	Публікації, охоронні документи	1. Кругляк О. В. Інноваційні чинники забезпечення ефективного використання тварин молочних та молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби України. Рекомендації. Чубинське, 2023. 47 с. 2. Полупан Ю. П., Черняк Н. Г., Бірюкова О. Д., Мельник Ю. Ф., Кругляк А. П., Костенко О. І., Кругляк Т. О., Кругляк О. В., Гончарук О. П., Прийма С. В., Черняк Н. С., Довгий С. В. Програма селекції голштинської породи великої рогатої худоби в Україні на 2023-2032 роки / загальна редакція Ю. П. Полупана, О. Д. Бірюкової. Чубинське, 2022. 76 с. 3. Кругляк А. П., Кругляк О. В, Кругляк Т. О. Особливості прояву господарськи корисних ознак тварин різних генотипів голштинської породи в Україні. <i>Розведення і генетика тварин</i> . Київ, 2021. Вип. 62.
7	Напрямок, сфера, об'єкт застосування	Сільське господарство
8	Авторський колектив	Кругляк О. В., к. е. н.
9	Розробник	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, +38(044)507-23-16, irgt@online.ua